

Bazy Danych

styczeń 2012

Baza danych

- Zbiór danych lub jakichkolwiek elementów i materiałów zgromadzonych według określonej systematyki, indywidualnie dostępnych w jakikolwiek sposób, w tym środkami elektronicznymi. Za: Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych z 4 II 94.
- Indywidualny dostęp (bezpośredni). Do każdej informacji zapewniony jest oddzielny dostęp, tak aby nie trzeba było odtwarzać wszystkich danych zawartych w bazie. Bazą nie są zatem utwory audiowizualne, fonogramy.

Cele wykorzystywania BD

- **Wspomaga działanie firmy**
- **Dostarcza model funkcjonowania firmy wspomagający analizę sytuacji firmy i proces decyzyjny.**

Baza Danych (BD)

- **Jest centralną przechowywalnią zasobów informacyjnych wyróżnionej jednostki organizacyjnej, tematyki, także osób prywatnych**
- **Zarządza informacją i koordynuje dostęp do niej**
- **Umożliwia: odszukiwanie, analizowanie, manipulowanie, wyświetlanie i drukowanie dużych ilości danych**

Podstawowe funkcje bazy danych

- **przechowywanie danych**,
- **importowania danych** (możliwość przeniesienia zasobów informacyjnych, całości lub części z innych źródeł informacji, np. z innych baz, plików),
- **wprowadzania danych** (zazwyczaj złożona procedura pobierania i wstępnej kontroli wprowadzanych informacji),
- **wyszukiwania danych** (funkcja wyszukiwania informacji – podobna do stosowanych w wyszukiwarkach internetowych),

Funkcje BD cd.

- „**wybierania**” (filtry, kwerendy) danych. **Filtry** umożliwiają wybrać z całej bazy tylko te części rekordów, które spełniają określone kryteria, np. z kadrowej bazy pracowników wybór pracowników w wieku 30 – 50 lat. **Kwerendy** zawężają zasób informacyjny bazy tylko do potrzebnych informacji oraz umożliwiają dokonywania obliczeń na wybranych zasobach, które mogą być zbierane z wielu tabel jednocześnie,
- **eksportowania danych** (możliwość przeniesienia zasobów informacyjnych do zewnętrznych baz danych, plików itp. – analogicznie jak przy imporcie),
- zapewnienie **dostępu do danych** poprzez dedykowaną aplikację kliencką, interfejs sieciowy itp.

Cechy baz danych

- Trwałość – dane muszą być przechowywane przez pewien czas
- Zgodność z rzeczywistością

Inne cechy BD

- **kontrolowanie replikacji** – jeden fakt odzwierciedlany w BD powinien być reprezentowany tylko raz. Należy wykluczyć by np. nazwa tego samego produktu wraz z jego opisem występowała w bazie wielokrotnie.
- **spójny system reprezentacji danych** wykluczający m.in. wielokrotne wprowadzanie danych opisujących ten sam element bazy (np. wspomniany produkt),
- **współbieżny dostęp do BD przez wielu użytkowników**, który zapewnia jednoczesną, bezkonfliktową pracę użytkowników odczytujących zasoby bazy,
- **ochrona danych**, ta cecha baz dotyczy bezpieczeństwa zasobów bazy, a w szczególności wykluczenia nieautoryzowanej zmiany zasobów, nieautoryzowanego dostępu, niekontrolowanego kopiowania zasobów i fizycznego bezpieczeństwa zasobów (np. przez odpowiednio częste robienie backupów),
- **niezależność danych** – zmiany danych w jednym rekordzie ani wykonywanie jakichkolwiek użytkowych funkcji korzystania z zawartych tam informacji, nie wpływają na treść innych rekordów. Przykładem tego jest gwarancja, iż zmiana nazwiska jednej osoby nie wpłynie na zmianę nazwiska innej osoby zarejestrowanej w bazie (w praktyce cecha ta, mimo pozorów błahości, nie jest banalna).

Principia baz danych:

- **informacja w centrum uwagi** - aplikacje powinny być budowane wokół bazy danych, nie odwrotnie. Dane są dobrem wspólnym,
- **eliminacja nadmiarowości** - informacja w jednym miejscu, łatwa do aktualizacji,
- **szybkie, najlepiej bezpośrednie gromadzenie informacji** ze źródeł danych, informacja wprowadzana do BD natychmiast po jej powstaniu,
- **baza danych powinna być obrazem rzeczywistości** tzn. im dane bardziej aktualne tym baza wierniej oddaje rzeczywistość.

Informacje w jednym miejscu

- **łatwiej zmienić dane („za jednym zamachem”)**
- **spójność danych (na ten sam temat)**
- **oszczędność miejsca na dysku**
- **(powiązania, zależności różnych rekordów)**

Wyzwanie do usprawnienia organizacji firmy

Zarządzanie dokumentami

- **Nie przesyłanie dokumentów: nadawca – odbiorca**
- **Zarządzanie dostępem do wszystkich dokumentów zgromadzonych w jednym miejscu**

Projekt BD dla firmy = informacyjny model firmy

**Wyzwaniem dla większości organizacji
nie jest rozwiązanie problemów z
góry, ale rozpoznanie na tyle wcześnie
by mogły być rozwiązane odpowiednio
wcześnie. Jeśli brakuje czasu to albo
zadawane były złe pytania, albo
udzielane złe odpowiedzi**

Niektóre funkcje Access'a

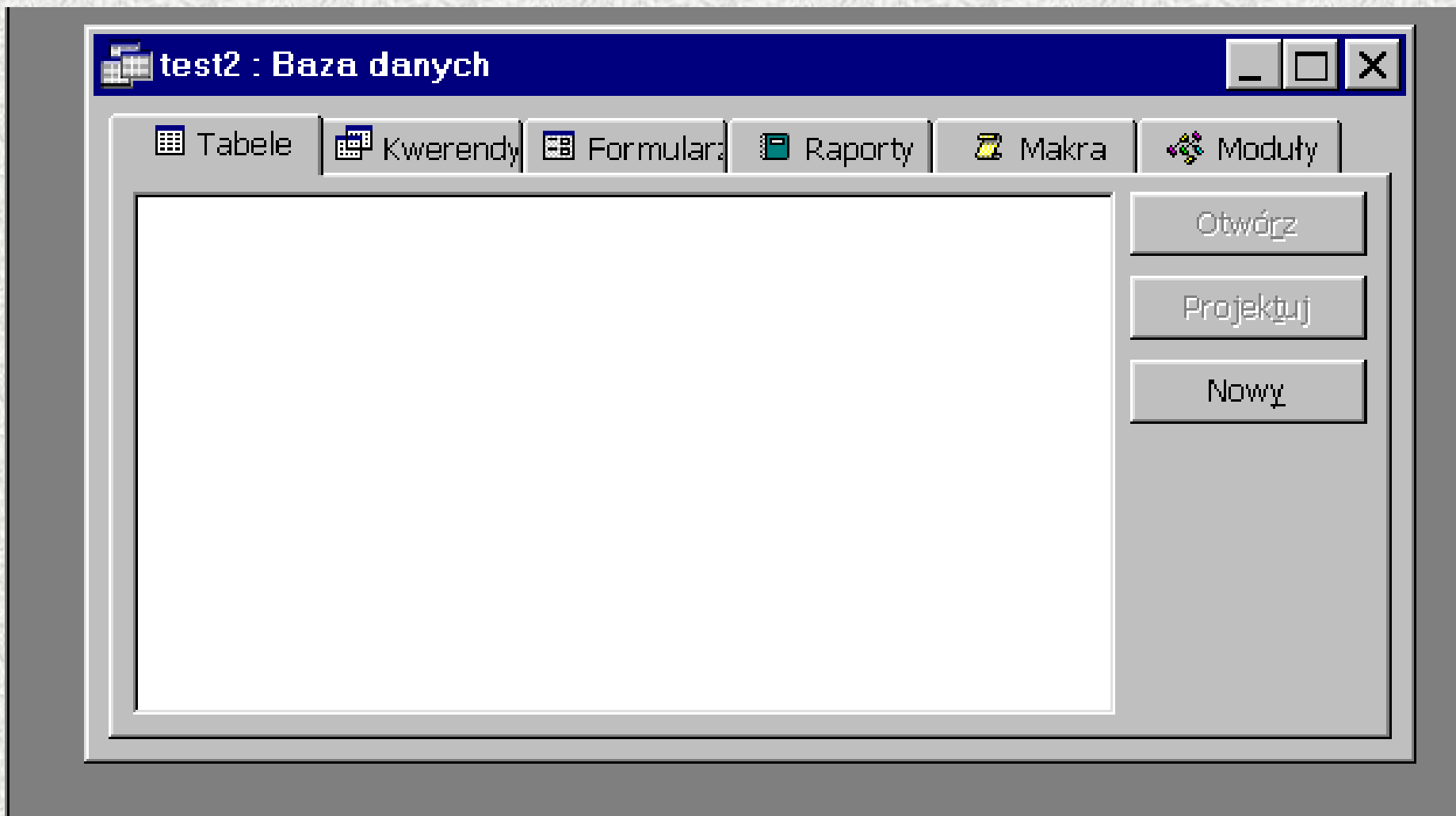
- Tworzenie tabeli w widoku Arkusz danych
- Wprowadzanie informacji do arkusza (dodawanie, usuwanie i edycja rekordów)
- Relacje pomiędzy tabelami
- Kreatory tabel
- Ustalanie formatów pól
- Sortowanie, filtry i kwerendy

Przykład fragmentu tabeli i interpretacji pojęć: rekord i pole

Nazwy pól	Nazwisko	Imię	Data urodzenia	e-mail	ltp.
rekordy	Abacki	Andrzej	01-11-1987	a.abacki@serwer	
	Babacki	Andrzej	19-06-1986	b.babacki@serwer	

Pola rekordów

Tworzenie bazy w Access'ie

Widok arkusz danych

Microsoft Access - [Tabela1 : Tabela]

Plik Edycja Widok Wstaw Format Rekordy Narzędzia Okno Pomoc

Pole1 Arial CE 10 **B** *I* U

	Pole1	Pole2	Pole3	Pole
▶				

Nazwisko Arial CE 10

	Nazwisko	Pole2
▶		

Ustalanie formatów pól

- Data/Godzina, typ danych
- Liczba i Walutowy, typy danych
- Tekst i Memo, typy danych
- Tak/Nie, typ danych

The image shows a screenshot of a software dialog box with two tabs: 'Ogólne' (selected) and 'Oдноśnik'. The 'Ogólne' tab contains several settings:

Rozmiar pola	50
Format	[Dropdown menu]
Maska wprowadzania	
Tytuł	
Wartość domyślna	
Reguła poprawności	
Komunikat o błędzie	
Wymagane	Nie
Zerowa długość dozwolona	Nie
Indeksowane	Nie

At the bottom of the dialog box, there is a status bar with the text: 'Widok Projekt F6 = Przełącz okienka F1 = Pomoc'. Below the dialog box, the Windows taskbar is visible, showing the Start button, several application icons, and the system tray with icons for 'PointCast Network v...' and 'Micros'.

Formularz i raport

formPelny : Formularz

Tytuły

Tytuł DataUmowy Wydawnictwo WarunkiFilm WarunkiPrawa OfertyDruku D

Tytuł:

LbaStron:

ISBN:

RokWyd:

UwagiTytuł:

Rejestr_pelny

Tytuł	<input type="text" value="abcef"/>
TerminyPlat	<input type="text" value="00"/>
UwagiDruka	<input type="text" value="0"/>
ISBN	<input type="text" value="987"/>
UwagiTytuł	<input type="text" value="00"/>
CenaEgzDruka	<input type="text" value="h00"/>
ZaplacDataDruka	<input type="text" value="0"/>
OfertaDodruku	<input type="text" value="2"/>
UwagiWydawnict	<input type="text" value="0"/>
CenaK4	<input type="text" value="0"/>
DataK4	<input type="text" value="0"/>

Zintegrowane bazy danych

Stare założenia

**Aplikacje są najlepiej
budowane w
wyspecjalizowany sposób.
Każdy oddział najlepiej zna
swoje potrzeby**

**Otrzymanie informacji
wymaga czasu**

Nowe założenia

**Aplikacje nadal
specjalistyczne ale dane
są wspólnymi zasobami**

**Dowolna informacja jest
dostępna przez Sieć.
Uniwersalna BD, zawsze
aktualna**

Relacyjny model bazy danych

- Baza danych jest zbiorem relacji
- Pojedyncza relacja jest dwuwymiarową tabelą złożoną z kolumn i wierszy

ID agenta	Imię	Nazwisko	rejon
12234	Adam	Abacki	Wola
3456	Zenek	Babacki	Żerań

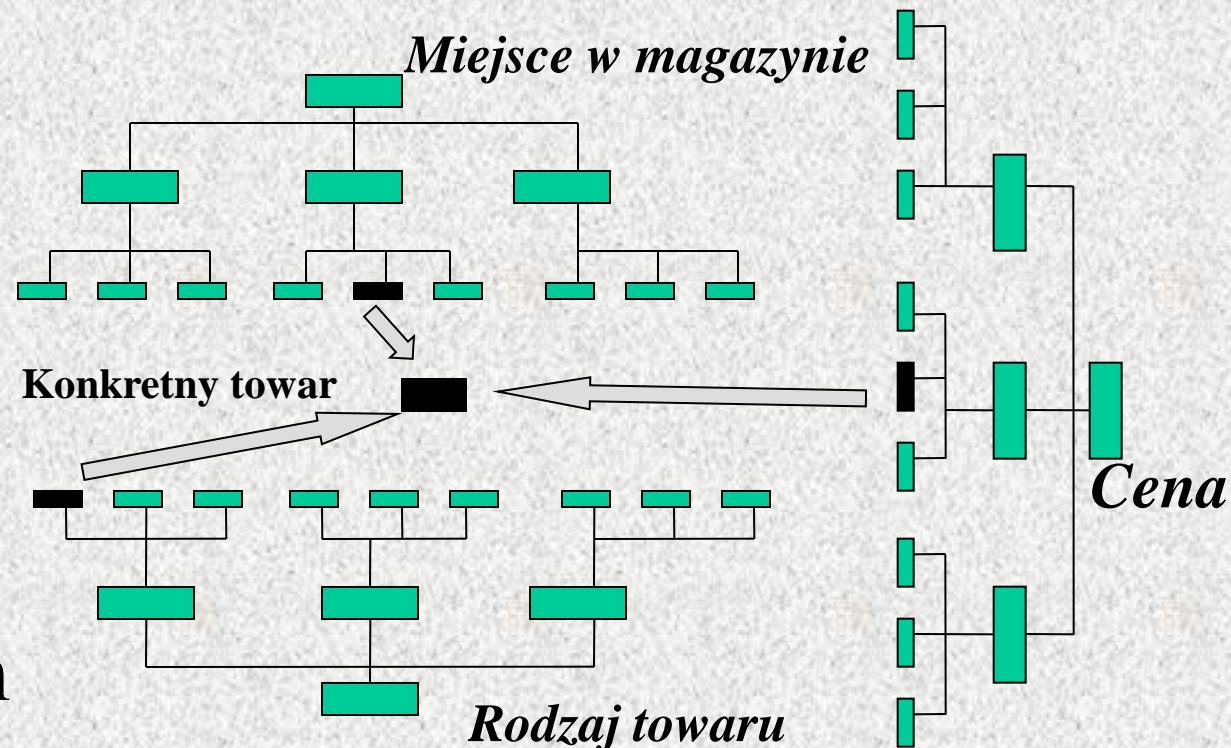
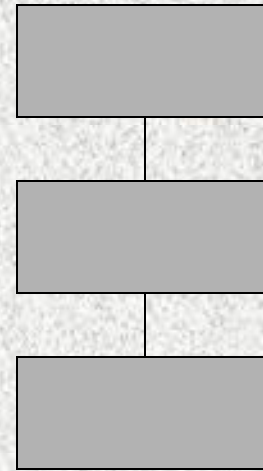
Agenci

Klienci

ID klienta	Imię	Nazwisko	ID agenta
4567	Waldemar	Cabacki	12234
3456	Wojtek	Dabacki	3456

Typy BD

- **Hierarchiczne** - każdy rekord powiązany jedynie z jednym nadrzędnym rekordem

- **Sieciowe** - każdy rekord może być powiązany z dowolnym innym

Relacyjne BD (RBD)

- **Plik=tablica, rekord=wiersz, pole=kolumna**
- **Relacyjne BD w przeciwieństwie do sieciowych i hierarchicznych pozwalają „w locie” określić zależności pomiędzy pierwotnie niezależnymi plikami**
- **Użytkownik może łatwo zdefiniować zależność między dwiema tablicami (w sieciowych a priori)**
- **Wcześniej każda RBD wyposażona w SQL**

MySQL

- **Relacyjny system baz danych**
- **Obsługuje zapytania w SQL**

SQL

Strukturalny język zapytań - SQL
(structured query language)

Relacyjne bazy danych

Oracle, DB2

- posługują się językiem zapytań SQL
- posiadają wbudowane języki wewnętrzne tworzenia nowych procedur zarządzania bazami

Hurtownie danych

- Są to zorientowane tematycznie, integralne i uwzględniające wymiar czasowy zbiory danych wykorzystywane w procesie podejmowania decyzji.
- Dane gromadzone w hurtowni pochodzą z wielu źródeł i pozwalają na szybką i efektywną analizę zawartości zgromadzonych informacji.

Hurtownie - zastosowania

- Stosowane są do tego celu narzędzia analityczne hurtowni danych, m.in. służące zadawaniu zapytań i generowaniu raportów, analitycznemu przetwarzaniu online.
- Z hurtownią współpracują takie systemy jak na przykład: – system sprawozdawczości wewnętrznej, dedykowany do zarządzania ryzykiem oraz oceny rentowności departamentów, klientów i produktów firmy/korporacji, – system umożliwiający analizę bilansu, rachunku wyników, analizy wskaźnikowe oraz wspomaganie procesów planowania i kontroli, – system sprawozdań branżowych – wspomaga tworzenie

Prawo

- Bazy danych podlegają ochronie – ustawa z 27.07.2001 o ochronie baz danych
- Ochrona prawno-autorska bazy dotyczy jej struktury, nie zawartości

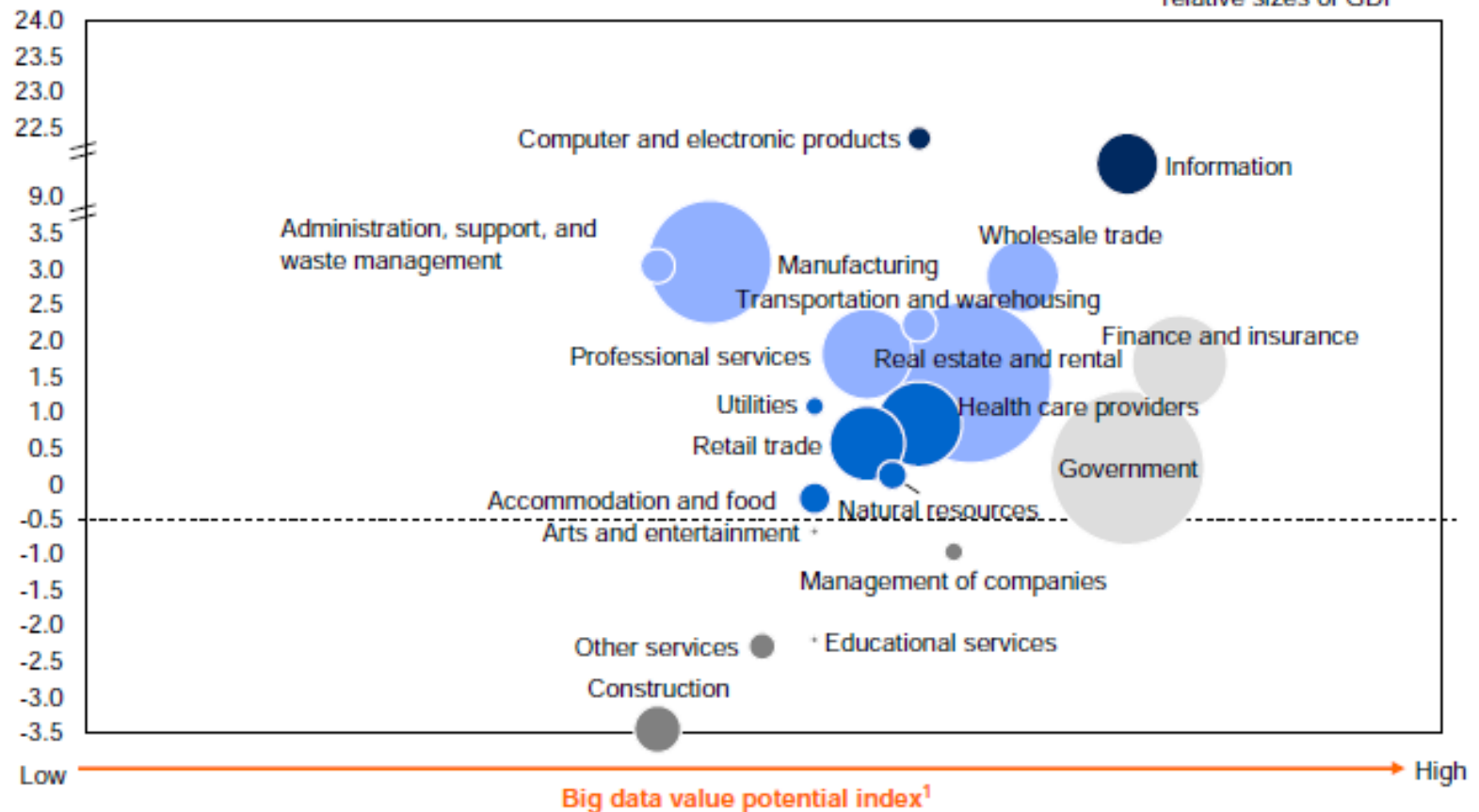
Big Data – Ekstremalne bazy

- "Big data" –bazy danych przekraczające możliwości typowych narzędzi programowych baz danych w zakresie zbierania, utrzymywania, zarządzania i analizowania.
- Dane uzyskiwane z komputerów stacjonarnych, mobilnych, komórek, sensorów (RFID) i innych urządzeń wspomagających operowanie informacjami.
- Dane obejmujące sektor prywatny i publiczny (np. opieka zdrowotna)

Some sectors are positioned for greater gains from the use of big data

Historical productivity growth in the United States, 2000–08

%

1 See appendix for detailed definitions and metrics used for value potential index.
 SOURCE: US Bureau of Labor Statistics; McKinsey Global Institute analysis

Big data - korzyści

- Dla rozwoju ekonomii
- Zwiększenie produkcji i konkurencyjności
- Sektor publiczny bliżej konsumentów
- Oszczędności, np. w opiece zdrowotnej 8% (USA)

Big data - wyzwania

- Tworzenie transparentności zasobów
- Eksperymentowanie w celu odkrycia potrzeb, wskazania zmienności i poprawy wydajności
- Segmentacja populacji w celu dostosowania działań
- Zastępowanie/uzupełnianie ludzkich decyzji stosownymi algorytmami
- Innowacyjność opracowywania nowych modeli biznesowych, produktów i usług